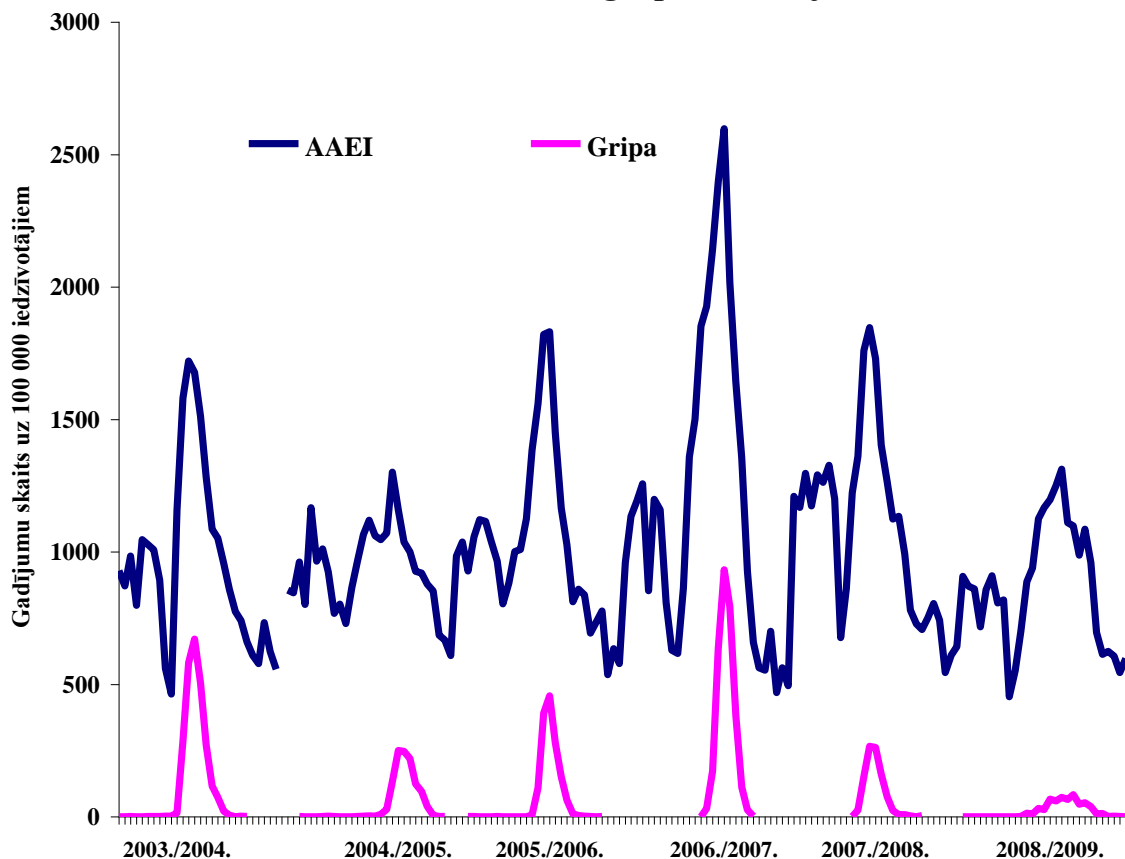

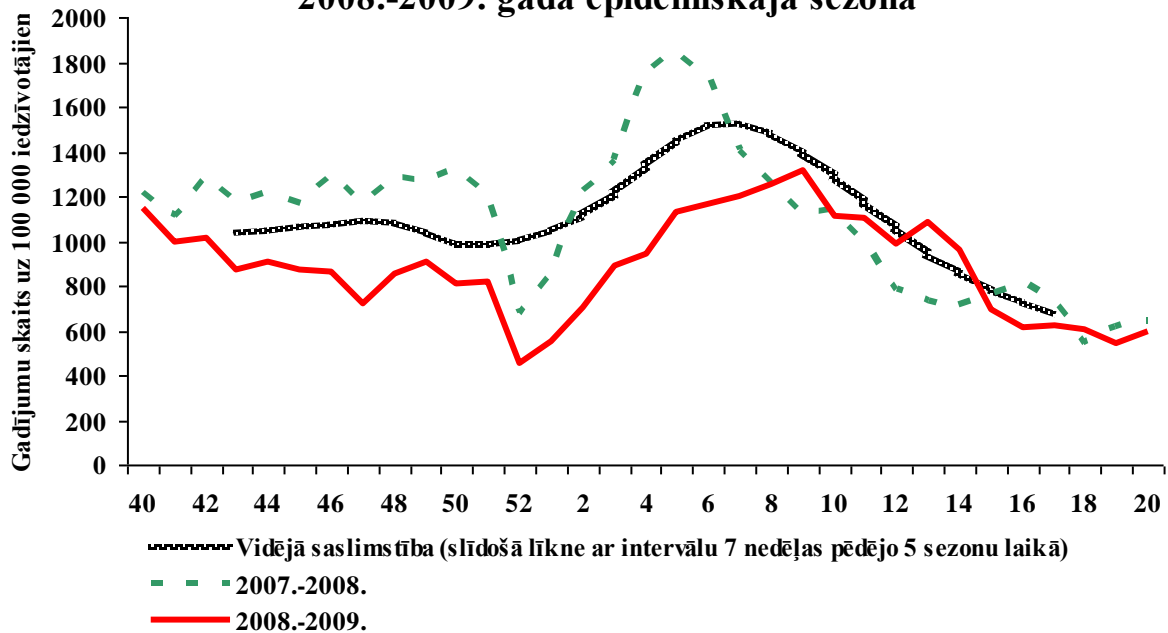
Pārskats par saslimstību ar akūtām augšējo elpceļu infekcijām (AAEI) un gripu 2008. - 2009.gada epidēmiskajā sezonā

Saslimstība ar AAEI un gripu
2003./04. - 2008./09.g. epidēmiskajās sezonās

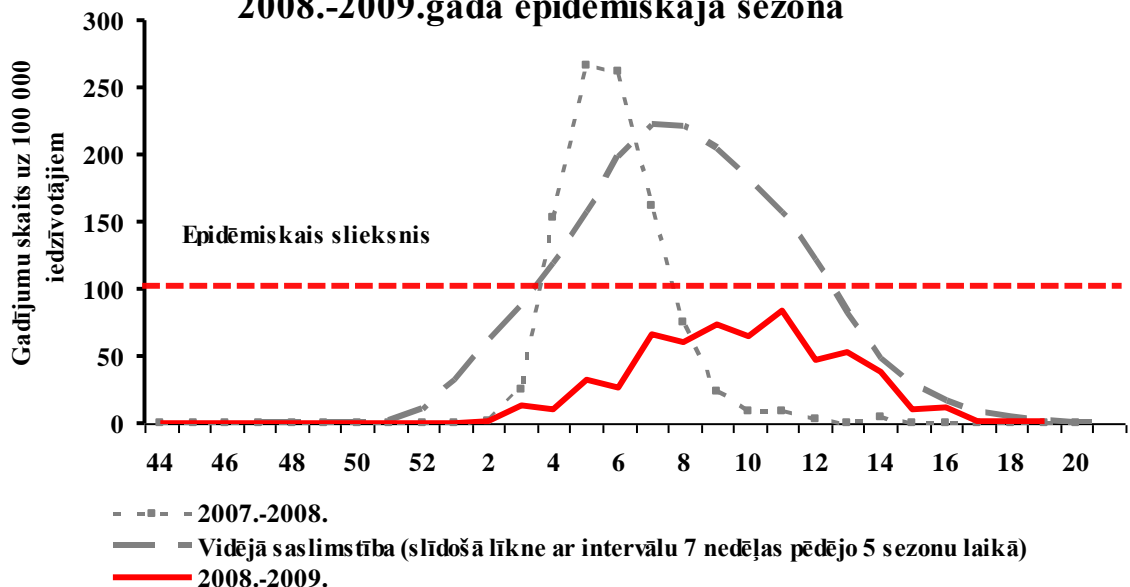
Maksimālā saslimstība ar gripu 2008.-2009.gada sezonā sasniedza tikai 83,2 uz 100 000 iedzīvotāju. Pēc intensitātes tā bija viszemākā pēdējo sešu sezonu laikā, tomēr gripas aktivitātes ilgums šajā sezonā bija garāks.

Saslimstība ar AAEI 2008.-2009. gada epidēmiskajā sezonā

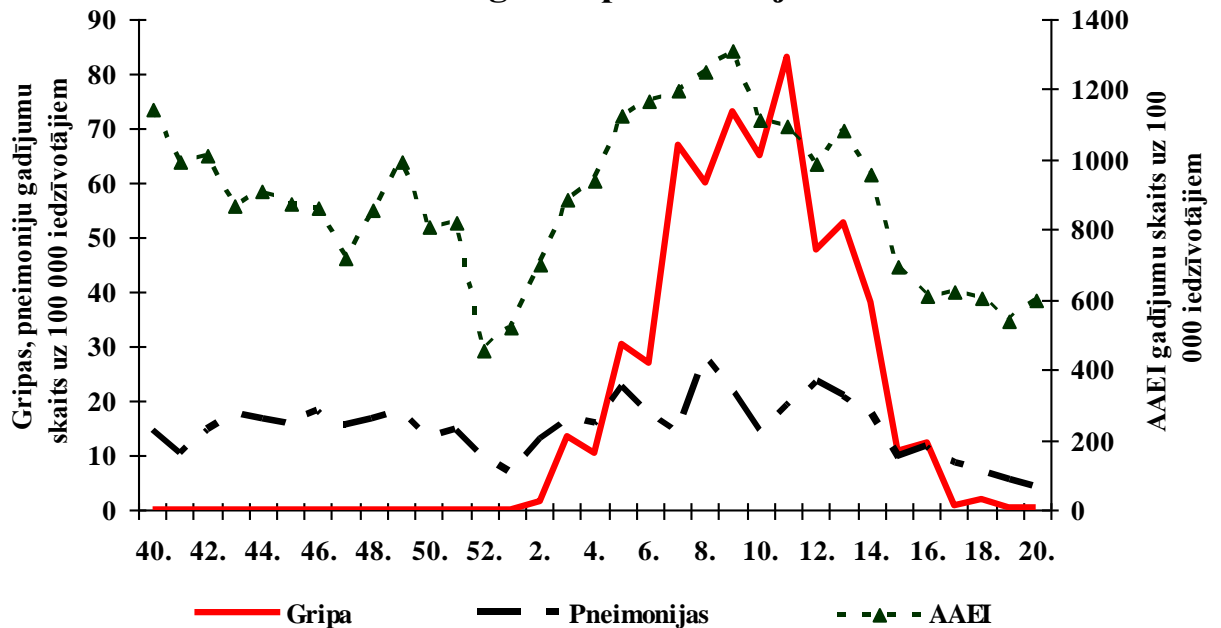
Saslimstība ar AAEI, sākot no janvāra pirmajām nedēļām, pakāpeniski pieauga, un augstākais līmenis tika sasniegts 9.nedēļā. Tomēr tās intensitāte bija par 28% zemāka kā iepriekšējā sezonā.

Saslimstība ar gripu 2008.-2009.gada epidēmiskajā sezonā

Saslimstība ar gripu tika reģistrēta, sākot no 2009.gada 2.nedēļas, un pakāpeniski pieauga līdz 11.nedēļai, kad sasniedza sezonas maksimālo līmeni, tomēr epidēmiskais sliekšnis (100 gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju) visas sezonas laikā netika pārsniegts.

Saslimstība ar AAEI, gripu un pneimonijām 2008./2009.gada epidēmiskajā sezonā

Akūto augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas monitorings 2008.-2009.gada sezonā

AAEI un gripas monitorings tika veikts no 2008.gada 40.nedēļas līdz 2009.gada 20.nedēļai. Monitoringā piedalījās 10 SVA filiāles, kas savāca un apkopēja informāciju par pacientu skaitu, kuri vēršusies pie ārsta ar AAEI un gripu 31 pilsētā. Monitoringā iekļautā iedzīvotāju grupa bija 219 898 cilvēki jeb 9,7% no visiem Latvijas iedzīvotājiem.

Monitoringā iesaistīto iedzīvotāju skaits pa vecuma grupām

Filiāle, apkalpojamā teritorija	Ģimenes ārstu skaits	0-4 gadi	5-14 gadi	15-64 gadi	65 un vairāk	Kopā	% no iedzīvotāju skaita
Daugavpils filiāle							
Daugavpils	10	750	1399	11023	2584	15756	14,6
Krāslava	2	149	343	2696	516	3704	32,9
Gulbenes filiāle							
Alūksne	2	123	430	1942	476	2971	32,3
Gulbene	2	197	593	2471	550	3811	41,2
Balvi	1	54	98	1179	387	1718	21,4
Madona	2	110	279	2032	461	2882	31,6
Jelgavas filiāle							
Bauska	2	185	423	1928	335	2871	28,1
Dobele	2	322	764	2389	420	3895	35,0
Jelgava	6	664	1313	8412	1225	11614	17,6

Filiāle, apkalpojamā teritorija	Ģimenes ārstu skaits	0-4 gadi	5-14 gadi	15-64 gadi	65 un vairāk	Kopā	% no iedzīvotāju skaita
Jēkabpils filiāle							
Aizkraukle	2	203	372	2204	501	3280	30,9
Jēkabpils	2	122	335	2239	402	3098	12,3
Liepājas filiāle							
Liepāja	5	561	1364	6992	1429	10346	12,1
Saldus	2	419	698	1311	249	2677	21,1
Rēzeknes filiāle							
Līvāni	1	132	287	801	283	1503	12,7
Ludza	2	129	337	2014	355	2835	28,7
Preiļi	2	177	540	2142	300	3159	31,1
Rēzekne	4	403	778	5154	842	7177	19,7
Rīgas filiāle							
Rīga	36	3384	5991	44520	11171	65066	9,0
Olaine	5	529	877	5970	1039	8415	65,9
Salaspils	5	421	663	5025	1026	7135	33,0
Sigulda	4	264	543	5310	1644	7761	51,4
Ogre	5	299	717	4752	1031	6799	23,1
Tukuma filiāle							
Jūrmala	4	240	473	4171	1258	6142	11,1
Talsi	2	222	233	2084	631	3170	27,8
Tukums	2	115	324	2521	1385	4345	21,9
Valmieras filiāle							
Cēsis	2	163	382	1733	528	2806	15,4
Limbaži	2	285	558	1732	348	2923	33,7
Valka	2	86	262	984	190	1522	24,0
Valmiera	2	264	421	1390	429	2504	9,1
Ventspils filiāle							
Kuldīga	3	180	549	3524	694	4947	38,0
Ventspils	8	508	1120	9170	2268	13066	30,0
Latvija kopā:	131	11660	23466	149815	34957	219898	9,68

Informāciju par pacientu skaitu, kuri vērsušies pie ārsta ar AAEI un gripu, katru nedēļu sniedza 131 ģimenes ārsts (no 1 līdz 36 katrā SVA filiāles struktūrvienības apkalpojamā teritorijā).

Monitoringā piedalījās arī 29 slimnīcas, kas informēja par hospitalizēto pacientu skaitu ar aizdomām par gripu un gripas izraisītajām komplikācijām.

Savukārt 64 pirmsskolas izglītības iestādes un 62 skolas sniedza informāciju par attiecīgo iestāžu apmeklējumu noteiktajā nedēļas dienā (ceturtdienā).

**2008.-2009.gada AAEI un gripas monitoringā
iesaistītās slimnīcas un izglītības iestādes**

Filiāļu teritorijas	Slimnīcas			Pirmskolas izglītības iestādes		Vispārējās izglītības iestādes	
	Slimnīcu skaits	Nodaļu skaits	Gultu skaits	Iestāžu skaits	Bērnu skaits	Iestāžu skaits	Skolēnu skaits
Daugavpils	1	24	711	6	1200	6	2708
Krāslava				1	220	1	324
Gulbene	1	6	125	1	240	1	407
Alūksne	1	4	100	1	127	1	303
Balvi	1	7	108	1	216	1	333
Madona	1	9	120	1	161	1	484
Jelgava	1	5	283	1	277	1	767
Bauska	1	5	148	1	243	1	555
Dobeles	1	1	22	1	205	1	845
Jēkabpils	1	14	333	1	270	1	740
Aizkraukle	1	6	185	1	205	1	357
Liepāja	1	19	571	3	760	1	795
Saldus	1	5	110	2	205	2	651
Rēzekne	1	7	280	4	541	3	2121
Ludza	1	7	140	2	464	1	423
Preiļi	1	3	158	1	290	1	622
Līvāni				1	280	1	301
Rīga	4	7	117	16	2459	16	8688
Olaine				2	463	2	320
Salaspils				1	214	1	682
Sigulda				1	225	1	611
Ogre				1	200	1	1020
Tukums	1	2	45	1	238	1	420
Jūrmala	1	1	35	1	215	1	391
Talsi	1	2	61	1	124	1	420
Valmiera	1	1	25	1	109	1	725
Cēsis	1	1	20	1	210	1	285
Limbaži	2	2	47	1	131	1	705
Valka	1	1	17	1	196	1	489
Ventspils	1	11	259	9	1616	9	4555
Kuldīga	1	8	167	2	268	1	455
Kopā	29	158	4187	68	12572	63	32502

Gripas aktivitāte Latvijā 2008.-2009.gada epidēmiskajā sezonā

2008.-2009.gada monitoringa laikā gripas aktivitāte bija vērojama no 2009.gada 1.nedēļas līdz pat 16.nedēļai (no janvāra sākuma līdz 19.aprīlim). Visas sezonas laikā gripas aktivitāte vidēji Latvijā nepārsniedza epidēmisko

sliexni un tika novērots zems saslimstības līmenis. Visaugstākais saslimstības līmenis (83,2 gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju) Latvijā tika sasniegts 11.nedēļā (no 9. līdz 15.martam).

Gripas epidēmiskā izplatība salīdzinājumā ar iepriekšējām sezonām

Sezona	Gripas aktivitātes nedēļas ar intensitāti 100 un > uz 100 000	Izplatības ilgums	Maksimuma nedēļa	Maksimālais saslimstības līmenis
2008./09.	-	-	11.	83,2
2007./08.	5.-7.	2	5.	266,1
2006./07.	7.-12.	6	9.	932,9
2005./06.	6.-11.	6	8.	456,3
2004./05.	10.-14.	5	11.	250,6
2003./04.	3. - 8.	6	5.	670,4
2002./03.	9.-14.	6	11.	647,1

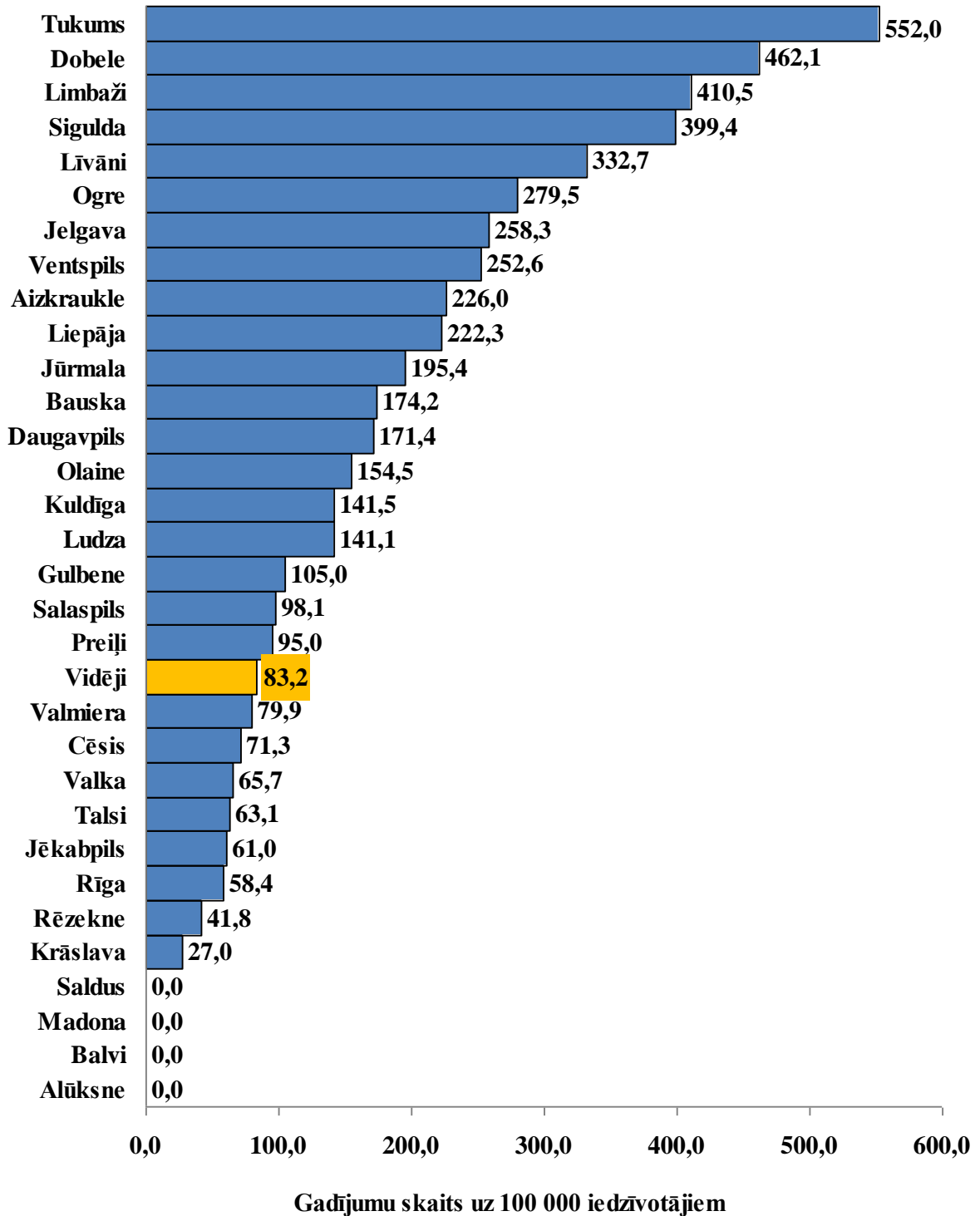
Ilggadēji novērojumi liecina, ka gripas aktivitāte, ieskaitot sporādisku jeb epizodisku gripas izplatību, parasti ilgst 8-12 nedēļas, bet analizējamajā sezonā šis periods bija garāks – 15 nedēļas. Turklāt saslimstības intensitāte virs 100 gadījumiem uz 100 000 iedzīvotāju parasti ilgst 2-6 nedēļas, kas 2008./2009. gada sezonā netika novērota.

Gripas epidēmiskā procesa attīstība 2008.-2009.gada sezonā:

- gripas aktivitātes sākums tika novērots 2009. gada 1. un 2.nedēļā, kad tika reģistrēti sporādiski gripas gadījumi (Rīgā);
- 3.nedēļā tika reģistrēti lokāli uzliesmojumi Rīgā un Bauskā;
- sākot no 4.nedēļas, tika novērota reģionāla gripas izplatība, kad epidēmiskais sliexnis tika pārsniegts vienlaikus 2 vai vairākās monitoringa teritorijās;
- 11.nedēļā tika reģistrēts maksimālais vidējais saslimstības līmenis (83,2 gadījumi uz 100 000 iedzīvotāju), kad gripas aktivitāte bija reģistrēta lielākajā Latvijas teritorijas daļā, un epidēmiskais sliexnis bija pārsniegts 11 monitoringa teritorijās;
- visā gripas sezonas pacēluma laikā noturīga gripas aktivitāte tika novērota lielākajās Latvijas pilsētās – Rīgā, Daugavpilī, Jelgavā, Jūrmalā, Liepājā, Ventspilī (tomēr Rīgā un Salaspilī saslimstības līmenis nepārsniedza 100 gadījumus uz 100 000 iedzīvotāju), kā arī Aizkrauklē, Ogrē, Olainē, Siguldā, Salaspilī, Kuldīgā, Limbažos un Ludzā;
- visaugstākā saslimstība tika novērota Tukumā, kur gripas aktivitāte ilga 8 nedēļas, saslimstības līmenim pārsniedzot epidēmisko sliexni;
- sākot no 12.nedēļas, kad epidēmiskais sliexnis bija pārsniegts tikai atsevišķās monitoringa teritorijās, turpmāko piecu nedēļu laikā saslimstība pakāpeniski samazinājās;

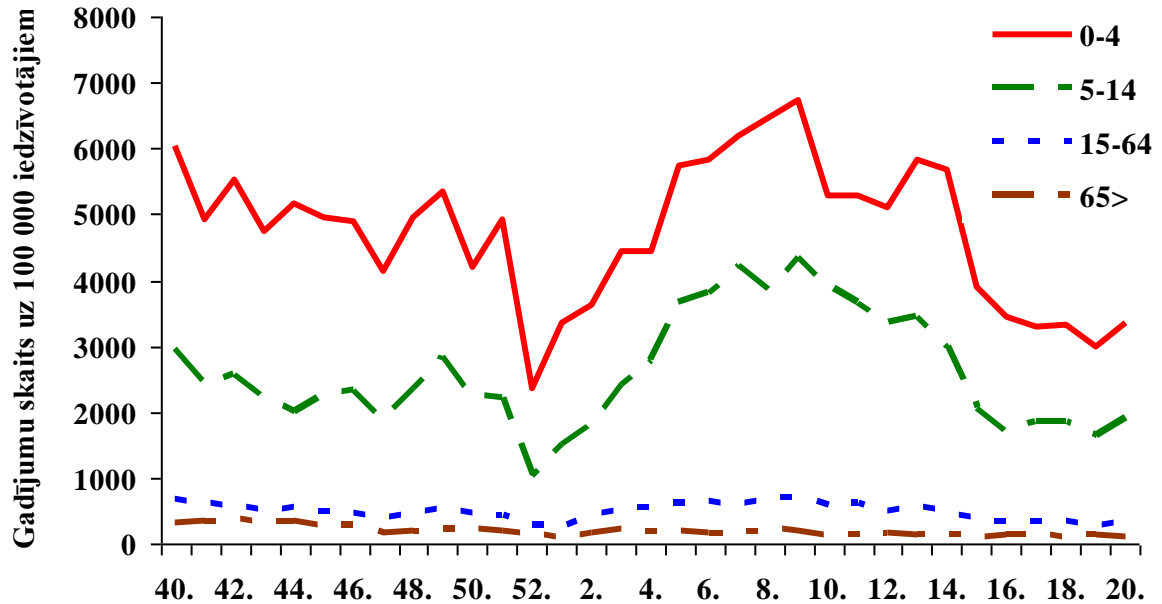
Maksimālais saslimstības līmenis ar gripu teritorijās

Augstākais saslimstības līmenis tika reģistrēts Tukumā (13.nedēļā), Dobelē (10.nedēļā), Limbažos (11.nedēļā), Siguldā (11.nedēļā) un Līvānos (10.nedēļā).

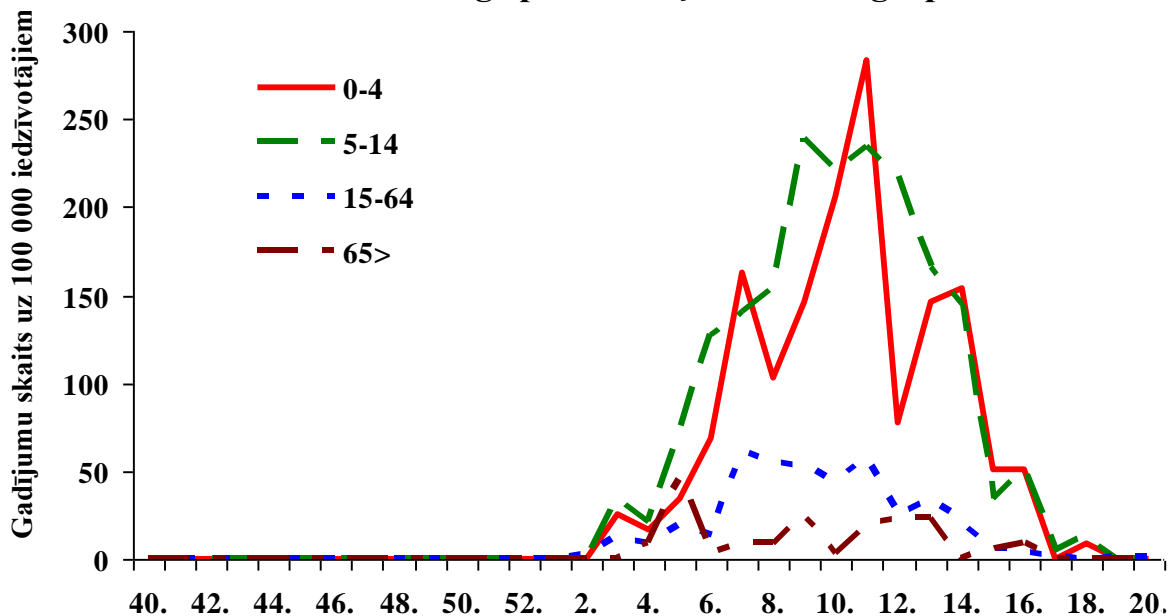
Saslimstība ar AAEI, gripu un pneimonijām vecuma grupās 2008./2009.gada epidēmiskajā sezonā

Saslimstība ar AAEI atsevišķās vecuma grupās

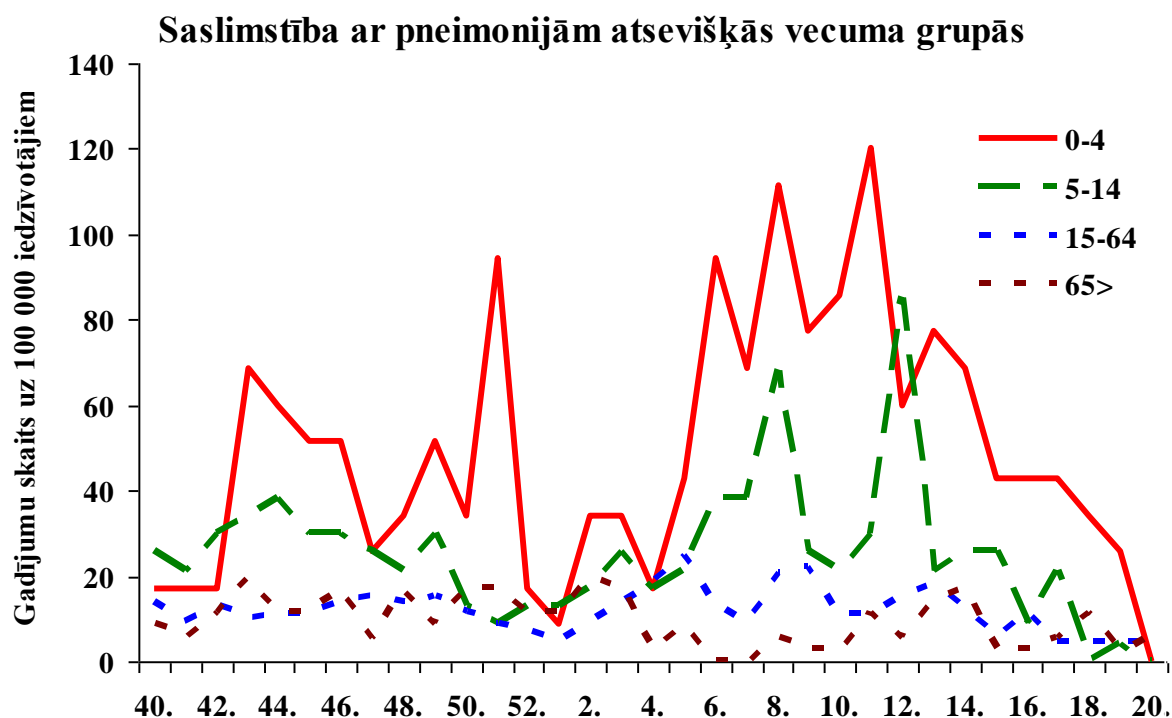

Augstākā saslimstība ar AAEI tika reģistrēta bērnu vidū vecuma grupās „0-4 gadi” un „5-14 gadi”. Saslimstības pacēlums šajās vecuma grupās tika novērots gripas epidēmijas laikā no 3. līdz 15.nedēļai.

Saslimstība ar gripu atsevišķās vecuma grupās

Augstākā saslimstība ar gripu tika reģistrēta vecuma grupās „0-4 gadi” (maksimālais līmenis - 283 uz 100 000 tika reģistrēts 11.nedēļā) un „5-14 gadi” (maksimālais līmenis - 239 gadījumi uz 100 000 tika reģistrēts 9.nedēļā).

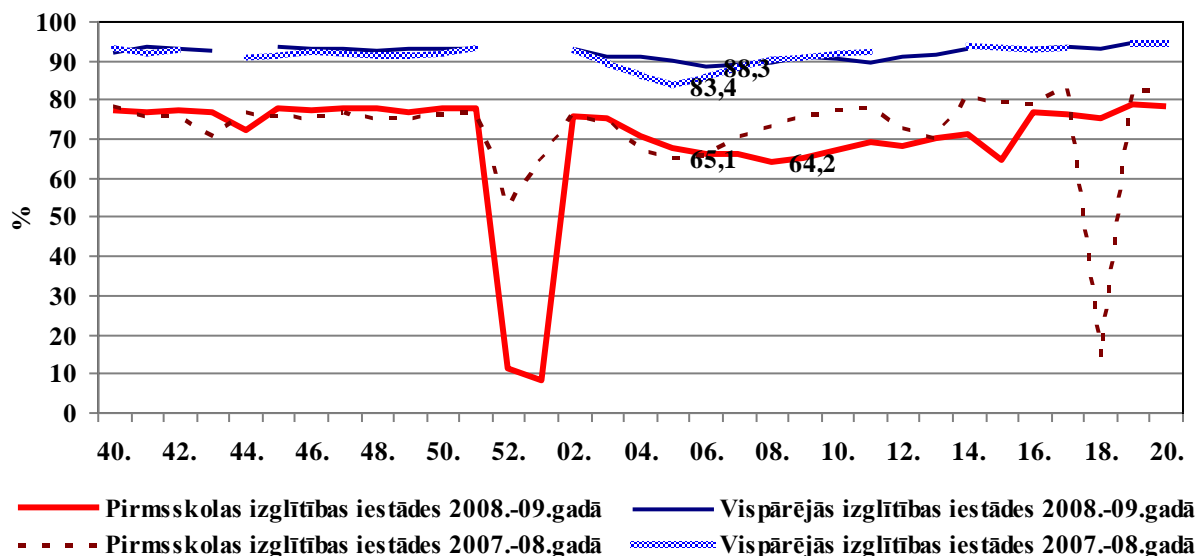

Augstākā saslimstība ar pneimonijām tika reģistrēta bērniem vecuma grupā „0-4 gadi”. Bērnu un pieaugušo vecuma grupās saslimstības pieaugums ar pneimoniju tika novērots gripas pacēluma laikā – no 4.līdz 14.nedēļai.

Izglītības iestāžu apmeklējums

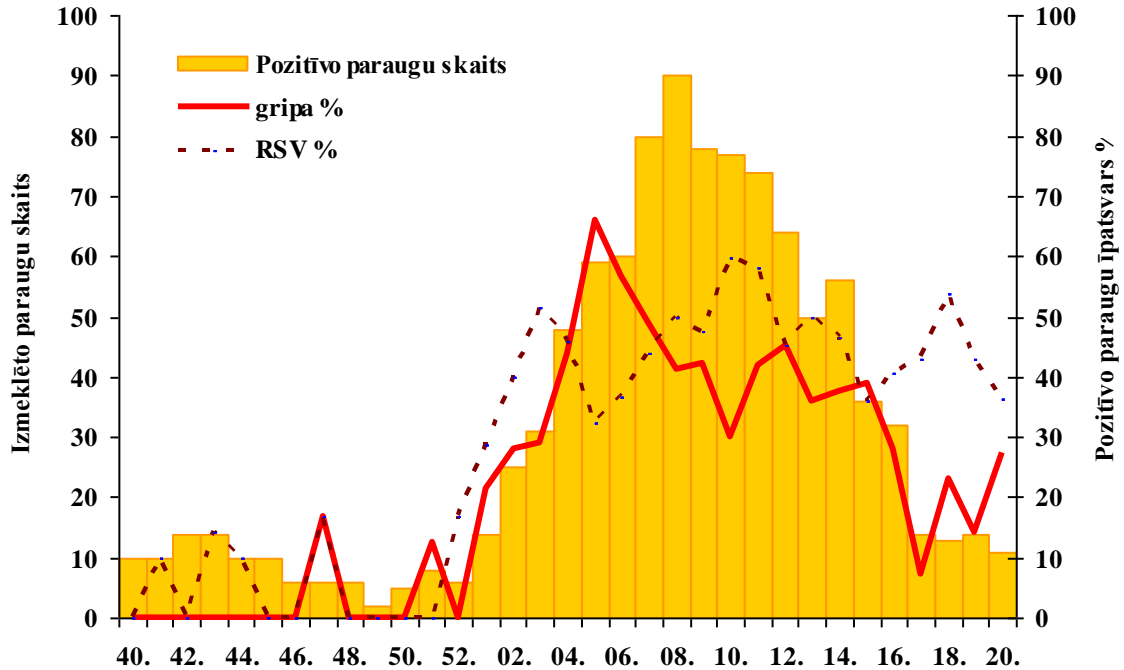
2008.-2009.gada sezonā skolu apmeklējums bija augstāks salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu, tomēr pirmsskolas iestāžu apmeklējums bija zemāks nekā iepriekšējā sezonā, turklāt zems apmeklējums bija vērojams ilgu laika periodu – no 5. līdz 13.nedēļai (iepriekšējā sezonā no 4. līdz 6.nedēļai).

Izglītības iestāžu apmeklējums 2008./09. gada sezonā

Respiratoro vīrusu cirkulācija

V/a „Latvijas infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas virusoloģijas nodaļā lielākais pozitīvo paraugu skaits tika noteikts 5.-14.nedēļā. Turklāt no 8. līdz 12.nedēļai prevalēja respiratori sincitiālais vīruss.

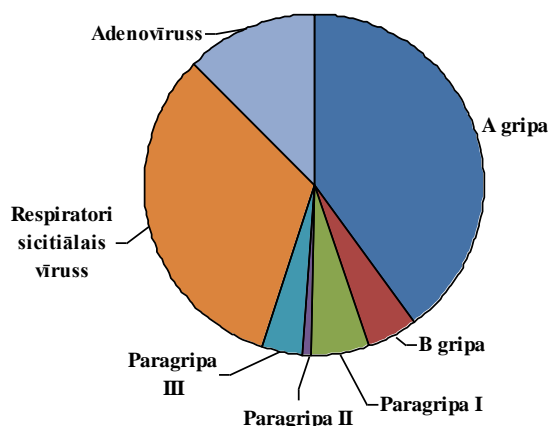

Respiratoro vīrusu cirkulācija pēdējo piecu epidēmisko sezonu laikā

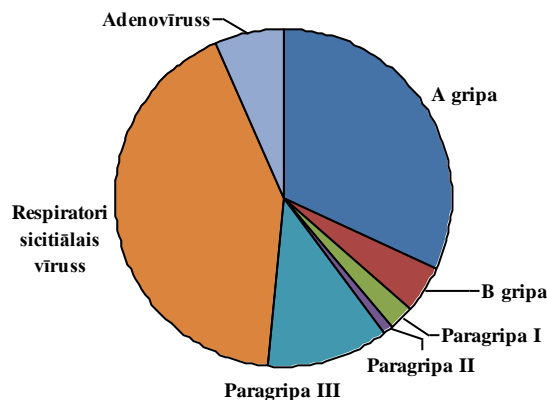
Respiratorie vīrusi	2004./05.	2005./06.	2006./07.	2007./08.	2008./09.
A gripa	25,5	10,2	60,2	39,9	31,8
B gripa	19,7	17,9	0,2	4,7	4,7
Paragripa I	3,	5,0	1,0	5,7	2,5
Paragripa II	0,0	1,7	0,2	0,7	0,7
Paragripa III	2,5	4,4	3,9	3,9	11,6
Respiratori sincitiālais vīruss	26,7	46,9	23,4	32,7	42,0
Adenovīruss	22,3	13,8	11,1	12,4	6,6

Šajā sezonā respiratoro vīrusu struktūrā pieauga ar paragripas III tipa vīrusu īpatsvars (11,6%), kas bija 3 reizes lielāks nekā iepriekšējās sezonās (vidēji 3,6%). Arī respiratori sincitiāla vīrusa īpatsvars (42,0%) bija lielāks nekā iepriekšējās sezonās (vidēji 32,7%). Turpretī adenovīrusu īpatsvars bija 2 reizes mazāks nekā iepriekšējās sezonās. Inficēšanās gadījumu skaits ar A un B gripas vīrusu saglabājās iepriekšējās sezonas līmenī .

2007.-2008.gada epidēmiskā sezona

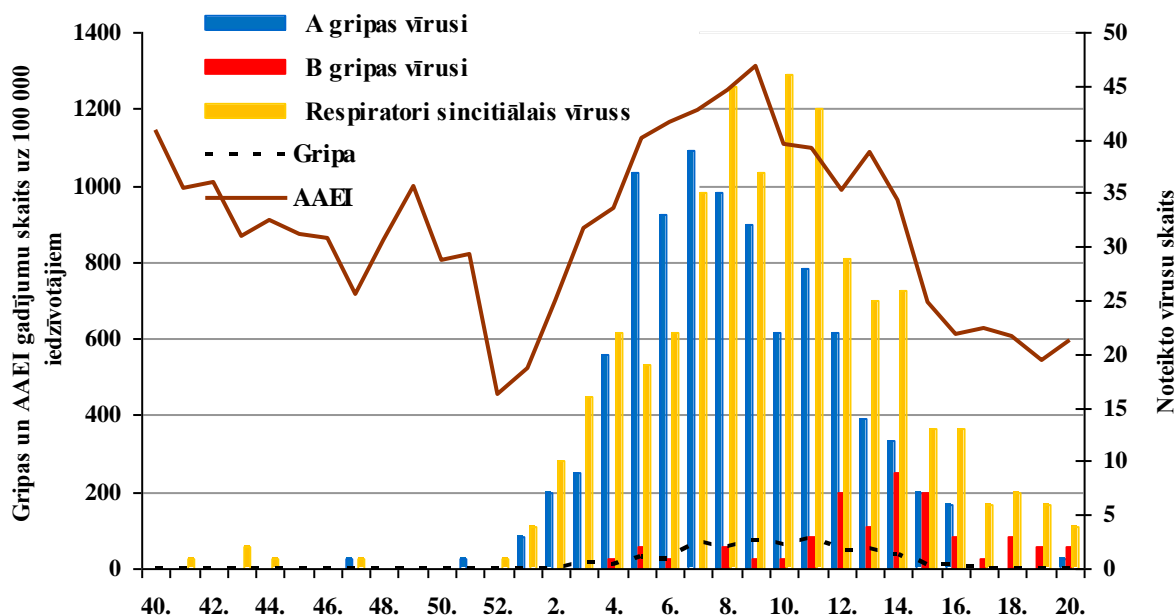

2008.-2009.gada epidēmiskā sezona

LIC laboratorijas virusoloģijas nodaļā ar imunfluorescences metodi no 40. līdz 20. monitoringa nedēļai tika noteikti 329 A tipa un 49 B tipa gripas vīrusi. Pirmie laboratoriski apstiprinātie gripas gadījumi (A tipa) bija reģistrēti 2008.gada 47.nedēļā un 51.nedēļā.

**Saslimstība ar gripu, AAEI un noteikto vīrusu skaits pa nedēļām
2008.-2009.gada epidēmiskajā sezonā**

Pirms gripas epidēmiskā pacēluma parasti tiek novērota respiratori sincitiālā vīrusa cirkulācija, kas šajā sezonā novērota netika. Laboratoriski izmeklējumi liecina, ka, sākot no 2009.gada 1.nedēļas, vienlaicīgi pieauga gan gripas vīrusu, gan respiratori sincitiālā vīrusa cirkulācija.

Maksimālais saslimstības līmenis ar AAEI (7.-9.nedēļā) sakrīt ar LIC laboratorijā maksimālo izolēto gripas vīrusu skaitu. Datu statistiskā analīze, izmantojot Pīrsona (Pearson) korelācijas koeficientu, norāda uz statistiski

nozīmīgu saslimstības sakarību ar izolēto gripas vīrusu skaitu (pozitīva korelācija, $r=0,763$).

Virusoloģijas izmeklējumu laboratorijā noteikto vīrusu skaits pa nedēļām*

Monitoringa nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	Noteikto vīrusu skaits							Poziīvo paraugu skaits	Poziīvo paraugu īpatsvars, %	t.sk. gripa, %
		A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Respiratori sincitiālais vīruss	Adenovīruss			
40.	91					8		2	10	11	0
41.	76			1		6	1	2	10	13,2	0
42.	90			3		10		1	14	15,6	0
43.	74			2	1	8	2	1	14	18,9	0
44.	83			1		5	1	3	10	12	0
45.	71			4		4		2	10	14,1	0
46.	78			2	1	1		2	6	7,7	0
47.	66	1		1		1	1	2	6	9,1	16,7
48.	72				1	3		2	6	8,3	0
49.	81			1		1			2	2,5	0
50.	74				1	4			5	6,8	0
51.	92	1		3		2		2	8	8,7	12,5
52.	88			2		1	1	2	6	6,8	0
01.	87	3		1			4	6	14	16,1	21,4
02.	138	7		1		2	10	5	25	18,1	28
03.	134	9		1			16	5	31	23,1	29
04.	154	20	1	1	1	2	22	1	48	31,2	43,8
05.	199	37	2			1	19		59	29,6	66,1
06.	151	33	1			2	22	2	60	39,7	56,7
07.	170	39		1		4	35	1	80	47,1	48,8
08.	198	35	2	1		4	45	3	90	45,5	41,1
09.	203	32	1		1	4	37	3	78	38,4	42,3
10.	194	22	1		1	5	46	2	77	39,7	29,9
11.	195	28	3				43		74	37,9	41,9
12.	144	22	7			3	29	3	64	44,4	45,3
13.	158	14	4			3	25	4	50	31,6	36
14.	139	12	9			7	26	2	56	40,3	37,5
15.	126	7	7			6	13	3	36	28,6	38,9
16.	132	6	3			7	13	3	32	24,2	28,1
17.	106		1			3	6	4	14	13,2	7,1
18.	103		3			3	7		13	12,6	23,1
19.	108		2			6	6		14	13	14,3
20.	97	1	2			4	4		11	11,3	27,3
Kopā	3972	329	49	26	7	120	434	68	1033	27,8	44,7

*Tabulā ir atspoguļoti ekspresdiagnostikas dati.

LIC laboratorijas virusoloģijas nodaļā gripas vīrusu noteikšanai tiek izmantotas dažādas metodes:

1. imunfluorescences metode (ekspresdiagnostika);
2. vīrusu izolēšana audu kultūrā;
3. polimerāzes ķēdes reakcija (PĶR).

Kopā (ar visām metodēm) 2008./2009.gada gripas epidēmiskās sezonas laikā (līdz 12.06.2009.) veikti 7464 izmeklējumi gripas vīrusa klātbūtnes noteikšanai klīniskajos paraugos. Sezonas laikā ar visām metodēm laboratorijā ir apstiprināti 414 gripas gadījumi, no tiem vīruss tika izolēts un raksturots kā:

- A/H3N2 apakštips 134 gadījumos, t.sk. gripas vīruss 12 gadījumos raksturots kā *A/Brisbane/10/2007 (H3N2)-līdzīgs* vīruss (vakcīnas variants), un 4 gadījumos - kā *A/Wisconsin/67/2005 (H3N2) -līdzīgs* vīruss;
- A/H1N1 apakštips 17 gadījumos, t.sk. gripas vīruss 5 gadījumos raksturots kā *A/Brisbane/59/2007 (H1N1) - līdzīgs* vīruss (vakcīnas variants);
- B gripas tips - 36 gadījumos, t.sk. gripas vīruss 4 gadījumos raksturots kā *B/Florida/4/2006-līdzīgs* vīruss (vakcīnas variants) un 32 gadījumos - kā *B/Malaysia/2506/2004-līdzīgs* vīruss.

Sezonas laikā Latvijā cirkulēja visi trīs iespējamie gripas vīrusa varianti: A/H3N2, A/H1N1, B, to vidū dominēja A/H3N2 variants. No B gripas vīrusiem dominēja *B/Malaysia/2506/2004-līdzīgs* vīruss, kas neietilpa sezonas vakcīnas sastāvā.

Dominējošo gripas vīrusu īpatsvars Eiropas valstīs 2008.-2009.gada epidēmiskajā sezonā

Gripas vīrusa antigēnais raksturojums	ES valstīs kopā*	
	skaits	%
<i>A/Brisbane/10/2007 (H3N2)-līdzīgs</i>	2564	69,4%
<i>A/Brisbane/59/2007 (H1N1)-līdzīgs</i>	166	4,5%
<i>B/Florida/4/2006-līdzīgs (B/Yamagata/16/88 celms)</i>	30	0,8%
<i>B/Malaysia/2506/2004-līdzīgs (B/Victoria/2/87 celms)</i>	935	25,3%
<i>A/California/4/2009(H1N1) līdzīgs</i>	1	0,03%
Kopā	3696	100

* Pēc EISS tīkla (*European Influenza surveillance scheme*) – gripas monitoringa darba grupas datiem līdz 18.nedēļai (<http://www.eiss.org/index.cgi>).

Šajā sezonā Eiropā dominēja A tipa gripas vīrusi. No tiem, izmantojot antigēna un ģenētiskā raksturojuma metodes, pārsvarā tika noteikts A(H3N2) vīruss. No B gripas vīrusiem, kuriem bija izpētīts antigēnais un ģenētiskais raksturojums, vairāk bija *B/Victoria* izcelsmes vīrusi. Cirkulējošo gripas vīrusu antigēnais raksturojums norāda, ka Eiropā cirkulējošie gripas vīrusi, izņemot *B/Victoria/2/87* celmu, bija līdzīgi trīs komponentiem (A/H1N1, A/H3N2 un B/Yamagata celms), kas iekļautisezonālajā pretgripas vakcīnā Ziemeļu puslodē. *B/Victoria* celma vīrusu neatbilstība esošās vakcīnas sastāvam acīmredzot nebija

nozīmīga sabiedrības veselībai, jo vīrusa cirkulācija bija ierobežota un dominēja A(H3N2) vīruss. Jāsecina, ka kopumā sezonālā vakcīna bija pietiekami efektīva.

**Rezistence pret antivirāliem medikamentiem 2008./2009.gada sezonā
Eiropas valstīs noteiktiem gripas vīrusiem pēc vīrusa apakštīpa un
medikamenta klases (20.05.2009.)¹**

Vīrusa tips un apakštīps	Rezistence pret neiraminidāzes inhibitoriem				Rezistence pret M2 inhibitoriem	
	Oseltamivir (<i>Tamiflu</i>)		Zanamivir (<i>Relenza</i>)		Amantadin, rimantadin ²	
	Testētie izolāti	Rezistenti (%)	Testētie izolāti	Rezistenti (%)	Testētie izolāti	Rezistenti (%)
A(H3N2)	653	0	612	0	644	644 (100%)
A(H1N1)	259	255(98%)	259	0	124	1(0%)
B	117	0	113	0	NA ³	

¹ Rezistences analīze pret neiraminidāzes inhibitoriem (oseltamivīru un zanamivīru) un M2 kanāla inhibitoriem (amantadīns un rimantadīns) ir veikti saskaņā ar IC50 standartiem un/vai vīrusu genotipēšanu, lai noteiktu rezistences izmaiņas pret zināmiem medikamentiem.

² Ņemot vērā to, ka A tipa gripas vīrusiem ir absolūtā krustotā rezistence pret amantadīnu un rimantadīnu, tabulā tie nav parādīti atsevišķi.

³ NA - neattiecas, jo M2 inhibitori needarbojas uz B tipa gripas vīrusiem.

PVO rekomendētais gripas vakcīnas sastāvs 2009.-2010.gada ziemas sezonai ziemeļu puslodē:

- *A/Brisbane/59/2007 (H1N1)-līdzīgs vīruss;**
- *A/Brisbane/10/2007 (H3N2)- līdzīgs vīruss;***
- *B/Brisbane/60/2008- līdzīgs vīruss.#*

* *A/Brisbane/59/2007* ir pašreizējās vakcīnas sastāvā; *A/South Dakota/6/2007 (A/Brisbane/59/2007- līdzīgs vīruss)* ir pašreizējā vakcīnā iekļauts vīruss, kas tika izmantots dzīvās novājinātās vakcīnās;

** *A/Brisbane/10/2007* un *A/Uruguay/716/2007 (A/Brisbane/10/2007- līdzīgs vīruss)* ir pašreizējā vakcīnā iekļautie vīrusi;

B/Brisbane/33/2008 ir *B/Brisbane/60/2008- līdzīgs vīruss;*

AAEI un gripas monitoringa 2008.-2009.gada sezonas rezultātu vērtējums

Apkopojot 2008.-2009.gada epidēmiskajā sezonā iegūtos monitoringa datus, tika secināts, ka monitoringā iesaistītajā iedzīvotāju grupā (219 898 cilvēki) tika reģistrēti 64 478 AAEI, 1 312 gripas un 1 084 pneimonijas gadījumi. Monitoringā iegūto datu ekstrapolācija uz populāciju kopumā liecina, ka Latvijā pagājušajā AAEI un gripas epidēmiskajā sezonā (no 2008.gada 40. nedēļas līdz 2009.gada 20. nedēļai) pēc medicīniskās palīdzības bija vērsušies vismaz 665 866 pacienti ar AAEI, 13 549 pacienti ar gripu un 11 195 pacienti – ar pneimoniju.

Saslimušo skaits ar AAEI šajā sezonā kopumā, salīdzinājumā ar pagājušo sezonu, nedaudz samazinājās (par 1,4 %). Izteiktākais samazinājums bija

vecuma grupā virs 65 gadiem (par 27,6%). Turpretī bērnu vidū saslimušo skaits pieauga, turklāt vecuma grupā „0-4 gadi” - pat par 22%.

Saslimušo skaits ar gripu kopumā, salīdzinājumā ar pagājušo sezonu, samazinājās gandrīz visās vecuma grupās, vidēji par 40%, izņemot vecuma grupu „65 un vecāki”, kur saslimušo skaits ir pieaudzis par 15,4%. Lielākais saslimušo skaita samazinājums bija vecuma grupā „0-4 gadi” (par 40,5%) un „5-14 gadi” (par 52,5%).

Saslimušo skaits ar pneimonijām šajā sezonā, salīdzinājumā ar pagājušo sezonu, pieauga par 9,5%. Vislielākais pieaugums bija vecuma grupā „0-4 gadi” (par 18,7%) un vecuma grupā „15-64 gadi” (par 12,4%).

Saslimšanas gadījumu skaits dažādās vecuma grupās nozoloģiskās formās salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu*

Slimības nosaukums	Sezona	Vecuma grupas				Kopā
		0-4	5-14	15-64	65 un >	
AAEI	2008./09.	173640	178286	282311	31629	665866
	2007./08.	142310	175658	313356	43657	674981
	+/-	22,0	1,5	-9,9	-27,6	-1,4
Gripa	2008./09.	1719	3871	7112	847	13549
	2007./08.	2887	8151	10824	734	22596
	+/-	-40,5	-52,5	-34,3	15,4	-40,0
Pneimonija	2008./09.	1801	1705	6402	1287	11195
	2007./08.	1517	1722	5694	1289	10222
	+/-	18,7	-1,0	12,4	-0,2	9,5

*Dati pēc ekstrapolācijas

Analizējot saslimšanas gadījumus darbspējīgā vecuma iedzīvotāju vidū (iedzīvotāju skaits vecuma grupā „15-64”), atskaitot oficiālo bezdarbnieku skaitu 2008.gadā – 7,4%¹) un pieņemot, ka vidējais saslimšanas ilgums AAEI un gripas gadījumā ir 5 darba dienas, pneimonijas gadījumā – 20 darba dienas, tika aprēķināts, ka iepriekšējā epidēmiskajā sezonā ir zaudētas 1461990 darba dienas vai 48733 mēneši (2007.-2008.gada sezonā 1630695 darba dienas vai 54357 mēneši).

Ņemot vērā, ka vidējā mēneša alga valstī 2008.gadā bija Ls 479,42 (bruto¹), minimālie minēto slimību nodarītie ekonomiskie zaudējumi darba kavējumu dēļ epidēmiskajā sezonā pārsniedz Ls 23 363 575, kas ir par 8,2% vairāk nekā iepriekšējā epidēmiskajā sezonā (Ls 21 597 667). Tomēr faktiskie zaudējumi ir daudz lielāki, jo bieži darba kavējumi ir saistīti arī ar slima bērna kopšanu.

Monitoringa dati liecina, ka 2008.–2009.gada epidēmiskajā sezonā tika hospitalizēti 644 pacienti ar gripu (iepriekšējā sezonā 629) un 33 pacienti ar gripas komplikācijām (iepriekšējā sezonā 30), t.sk. vislielākais pacientu skaits ar

¹ Centrālās statistikas pārvaldes dati: www.csb.lv

gripu tika hospitalizēts laikā no 5. līdz 16. nedēļai (572 pacienti jeb 89% no kopējā sezonas laikā hospitalizēto gripas pacientu skaita), bet ar gripas komplikācijām – laikā no 7. līdz 14. nedēļai (27 pacienti jeb 82% no kopējā hospitalizēto pacientu skaita ar gripas komplikācijām). Lielākais hospitalizēto pacientu skaits ar gripu bija 11.nedēļā (70 pacienti jeb 11%), bet ar gripas izraisītajām komplikācijām – 10.nedēļā (9 pacienti jeb 27%).

Pēc Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras datiem, AAEI, gripas un pneimoniju ārstēšanas izmaksas 2008.-2009.gada epidēmiskajā sezonā Latvijā kopā sasniedza Ls 5 814 052, kas būtiski neatšķirās no izmaksām iepriekšējā sezonā (Ls 5 835 758) – par 1% mazāk. Ārstēšanas izmaksas pacientiem ar gripu samazinājās par 6%. Turpretī nedaudz pieauga ārstēšanas izmaksas pacientiem, kuri slimoja ar AAEI (par 2,7%), t.sk. ambulatoro pakalpojumu izmaksas pieauga par 6%, bet stacionāro pakalpojumu izmaksas būtiski nav mainījušās.

AAEI, gripas un pneimoniju ārstēšanas izmaksas 2008. - 2009.gada epidēmiskajā sezonā

Slimības nosaukums (kods pēc SSK – 10)	Ambulatoro pakalpojumu izmaksas, Ls	Stacionāro pakalpojumu izmaksas, Ls	Kopā, Ls
AAEI (J00 - J06.9)	1 393 864	1 583 428	2 977 292
Gripa (J10 – J11.8)	33 744	137 731	171 475
Pneimonijas (J12 - J18.9)	174 766	2 490 519	2 665 285
Kopā	1 602 374	4 211 678	5 814 052

Pretgripas vakcinācija un tās ietekme uz gripas epidēmisko procesu

Laika posmā no 2008.gada septembra līdz 2009.gada aprīlim kopā pret gripu bija vakcinētas 19 633 personas, t.sk. ar kompensējamām pretgripas vakcīnām – 11 458 (58%).

Rādītājs	Gads	2004./05.	2005./06.	2006./07.	2007./08.	2008./09.
Vakcinēto personu skaits*		52 773	306 489	27 214	23 241	19 633
Gripas gadījumu skaits monitoringa populācijā		2 477	2 593	6 687	2 047	1 312
Aprēķinātais gripas gadījumu skaits Latvijā		28 676	34 198	70 933	22 596	13 549

*Pēc veidlapas Nr.5 „Pārskats par iedzīvotājiem veikto imunizāciju un tuberkulīndiagnostiku” datiem par attiecīgajām sezonām (sezonā iekļauti mēneši no jūlija līdz jūnijam).

Sākot no 2006.gada novembra, Latvijā valsts apmaksā pretgripas vakcināciju 50% apmērā riska grupām (atbilstoši Pasaules Veselības organizācijas rekomendācijām): bērniem no sešu mēnešu vecuma līdz divu gadu vecumam; pieaugušajiem vecumā no 65 un vecākiem; pacientiem, kuri slimo ar hroniskām plaušu, sirds, vielmaiņas un nieru slimībām; pacientiem ar

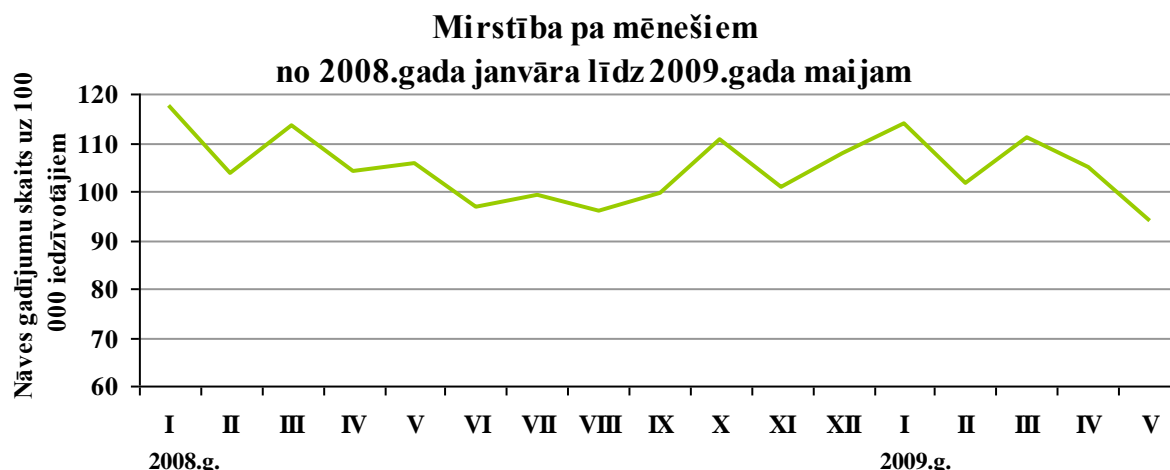
imūndeficīta sindromu; pacientiem, kuri saņem imūnsupresīvo terapiju un pacientiem līdz 18 gadu vecumam, kuri ilgstoši ārstējas ar acetilsalicilātiem. 2008.-2009. gada epidēmiskajā sezonā, salīdzinājumā ar iepriekšējām sezonām, vakcināciju skaits samazinājās.

Vakcinācija pret gripu ar valsts kompensējamo vakcīnu riska grupām

Riska grupa	Sezona			
	2006.-07.	2007.-08.	2008.-09.	Vidēji
6 mēn. – 2 gadi	142	120	93	118
2 - 18 gadi	124	132	142	133
18 - 65 gadi	1655	1854	1905	1805
65 gadi un >	9264	9336	9318	9306
Kopā	11185	11442	11458	11362

Kopējais imunizācijas līmenis Latvijā (0,86%) joprojām ir viens no viszemākajiem Eiropas Savienības valstīs. Piemēram, vakcinācijas līmenis iedzīvotāju grupā „65 gadi un vecāki” – 2,7%.

Mirstības rādītāji Latvijā

Veselības statistikas un medicīnas tehnoloģiju valsts aģentūras dati liecina, ka iedzīvotāju mirstības līmeņa rādītāji svārstās pa mēnešiem: pavasara vasaras mēnešos tie ir viszemākie, bet rudenī un ziemā mirstība pieaug. Iespējams, tas ir daļēji izskaidrojams ar akūto elpceļu infekciju, gripas un to izraisīto komplikāciju pieaugumu attiecīgajā gada laikā.

Materiālu sagatavoja: SVA Infekcijas slimību epidemioloģiskās uzraudzības daļas epidemioloģe R.Nikiforova, piedaloties epidemioloģei I.Kantsonai, daļas vadītāja vietniecei I.Lucenko un daļas vadītājam J.Perevoščikovam, Latvijas Infektoloģijas centra laboratorijas virusoloģijas nodaļas vadītāja N.Zamjatina.

Materiālā izmantoti Pasaules Veselības organizācijas un Veselības obligātās apdrošināšanas valsts aģentūras dati.

Materiāla pārpublicēšanas gadījumā atsauce uz SVA ir obligāta.

Katrs jaunais Epidemioloģijas biļetena numurs regulāri tiek ievietots SVA mājas lapā: <http://www.sva.gov.lv>